

วัฒนธรรมการทำข่าวออนไลน์
ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ โพสต์ทูเดย์
กรณีศึกษา อาการป่วยปอ ทฤษฎี สหวงษ์¹
Online News Culture on Post Today Facebook
Fanpage through the Case Study of
Por Tridsadee's Illness

ศิรดา เจริญวิทยากุล²

Sirada Rianvittayakul

วิลาวรรณ จงวิลไกษม³

Wilaiwan Jongwilaikasaem

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย “เรื่อง วัฒนธรรมการทำข่าวออนไลน์ ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ โพสต์ทูเดย์ กรณีศึกษา อาการป่วยปอ ทฤษฎี สหวงษ์” มุ่งศึกษากระบวนการทำข่าวออนไลน์ของทีมข่าวโพสต์ทูเดย์ และความรับผิดชอบต่อสังคมในการทำข่าว การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งจะใช้การ

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โพสต์ทูเดย์ วัฒนธรรมข่าวออนไลน์กับความรับผิดชอบต่อสังคม กรณีศึกษา อาการป่วยไข้เลือดออก ปอ ทฤษฎี สหวงษ์”

² นิสิตปริญญาโทภาควิชานิเทศศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชานิเทศศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิเคราะห์เนื้อหา จากข่าวอาการป่วยของปอ ทฤษฎี สหวงษ์ ตั้งแต่วันที่ 10 พฤศจิกายน 2558 – 31 มกราคม 2559 สรุปรวมทั้งสิ้น 104 ข่าว โดยใช้ตารางบันทึกข้อมูลเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ผลวิจัยสรุปได้ว่า กระบวนการทำข่าวออนไลน์ ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ โพสต์ทูเดย์ สามารถแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมการทำข่าวออนไลน์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยแหล่งที่มาที่ทีมข่าว Post Today นิยมใช้มากที่สุด คือ สื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการทำข่าวที่ค้นพบว่าไม่ต้องออกพื้นที่เพื่อทำข่าว ด้านคุณค่าข่าวที่พบมากที่สุด คือ ความโดดเด่นของบุคคลที่ปรากฏในข่าว ด้านการตรวจสอบความถูกต้องพบว่ามีความน่าเชื่อถือด้านความสดและทันต่อเหตุการณ์มากที่สุด เนื่องจากการเสนอข่าวผ่านสื่อออนไลน์มีความจำเป็นต้องทำข่าวแข่งกับเวลาและความเร็ว และด้านการเขียนข่าวพบว่าการใช้ภาพประกอบข่าวและเนื้อหาข่าวเยอะมากที่สุดตามลำดับ และปรากฏคลิปวิดีโอเพียง 1 คลิปจากข่าวทั้งหมด

ประเด็นความรับผิดชอบทางสังคมสามารถเห็นได้จากจำนวนข่าวส่วนมากมีความสมดุลและเป็นธรรม มีความเป็นกลาง ในการนำเสนอข่าวจะมีเพียงบางข่าวเท่านั้นที่มีการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของนักข่าวลงไป เนื้อข่าว ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นข้อความให้กำลังใจครอบครัวปอ ทฤษฎีทั้งสิ้น และข่าวส่วนใหญ่มีการพาดหัวข่าวที่ตรงกับเนื้อหาและเปิดเผยแหล่งที่มาครบถ้วน

คำสำคัญ : วัฒนธรรมข่าว, ออนไลน์, เฟซบุ๊ก, โพสต์ทูเดย์, ปอ ทฤษฎี

Abstract

The objective of “Online News Culture on Post Today Facebook Fanpage through the Case Study of Por Tridsadee Sahawong’s Illness” is to study Post Today’s News Production Process and Social Responsibility. This study is Qualitative Research. Content analysis was used based on 104 news of Por Tridsadee Sahawong’s Illness since 10 November 2015 to 31 January 2016 by using Coding Sheet.

The result shows that Online News Culture has changed. Most of Post Today’s sources come from Social Network. There is no attending a range of different circumstances. The element of most news stories is Prominence and Recentness. Content that is using the most is the photo and a text story. There is only one video clip.

For Social Responsibility, Post Today News Presentation is Objective Balanced and Fairness but there is some news that includes personal opinions about giving consolation to Por Tridsadee’s family. News headline and content is in the same direction. Source is also revealed completely.

Keywords: News Culture, Online, Facebook, Post Today,
Por Tridsadee

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

หากจะพูดถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารของโลกในยุคปัจจุบันนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้การติดต่อสื่อสารพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและไร้ขีดจำกัด สามารถสื่อสารกันผ่านเครือข่ายของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่โยงใยไปทั่วโลก หรือที่เรียกว่า อินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งเป็นสื่อที่ทำให้มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ ดังนั้น การสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเกื้อหนุนให้การสื่อสารผ่าน “สื่อใหม่” เติบโตด้วยประสิทธิภาพ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2556)

สื่อใหม่ (New media) นับว่าเป็นการมาบรรจบกันของเทคโนโลยีในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ ภาพ และเสียง ทั้งหมดนี้สามารถรวมเป็นสื่อชนิดเดียวกันได้ โดยในปัจจุบันสื่อที่ได้รับความนิยมและแพร่หลายอย่างมาก ได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งมีคุณสมบัติเด่น คือ สามารถมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับผู้รับสารได้ทันที (Interactive) มีการนำเสนอแบบทันเหตุการณ์ (Real Time) และเป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-ways communication) จากคุณสมบัติเหล่านี้ทำให้การสื่อสารมวลชนโดยรวมเปลี่ยนไป โดยสามารถสื่อสารไปยังผู้รับจำนวนมากได้ มีความสะดวก รวดเร็ว และการจัดทำเนื้อหายังไม่ซับซ้อนเหมือนกับการนำเสนอในลักษณะของสื่อมวลชนรูปแบบเดิม (Traditional media) ทำให้สื่อใหม่นี้ได้รับความนิยมมากขึ้น (กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, 2550)

นอกจากคุณสมบัติที่กล่าวมาแล้วนั้นสื่อใหม่ยังได้เปลี่ยนแปลงระบบการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเดิมทีนั้นมีการใช้งานจากบุคคลเดียวให้กลายมาเป็นการใช้งานแบบกลุ่ม หรือที่เรียกว่า Social Media หมายถึง การสร้างเครือข่ายของกลุ่มคนที่มีการติดต่อสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้อย่างไม่จำกัด พรหมแดน (ชาลอต โทณวนิก, 2554) หรืออาจหมายถึง โครงข่ายการสร้างสื่อที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการสื่อเนื้อหา เรื่องราว ความคิดเห็น บทความ

รูปภาพ รวมไปถึงวิดีโอคลิปที่ผลิตขึ้นมาเอง หรือนำมาจากแหล่งอื่นๆ แล้วนำไปแบ่งปัน (Share) ให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายของตน ผ่านเว็บไซต์ที่ให้บริการในโลกออนไลน์ (สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย, 2553)

เว็บไซต์ Zocialinc (2558) ได้ทำการสรุปจำนวนผู้ใช้ Facebook ในปี 2558 ผลสรุปออกมาว่าในประเทศไทยมีผู้ใช้ Facebook มากเป็นอันดับ 9 ของโลก โดยมีจำนวนมากถึง 35 ล้านบัญชี คิดเป็น 51% ของประชากรทั้งประเทศ การสำรวจนี้มีความสอดคล้องกับผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2558 (Thailand Internet User Profile 2015) ที่จัดโดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ETDA จากการสำรวจในครั้งนี้มีผู้ตอบออนไลน์ที่สมบูรณ์ 10,434 คน โดยได้ผลว่า กิจกรรมยอดนิยมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่อันดับ 1 คือ Social Network ซึ่งคนไทยนิยมใช้ Facebook บ่อยที่สุด ถึง 92.1% (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2558)

จากตัวเลขดังกล่าวที่ปรากฏออกมานั้น แสดงให้เห็นว่าสื่อสังคมออนไลน์ยังคงได้รับความนิยมจากคนไทยเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้วงการสื่อสารมวลชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อประเภท “ข่าว” ที่หันมาใช้ประโยชน์จากสื่อใหม่เพื่อใช้เป็นช่องทางในการนำเสนอข่าวมากขึ้น โดยสามารถเห็นได้จากหนังสือพิมพ์ของประเทศไทยเกือบทุกฉบับจะมีบริการเว็บไซต์ข่าวออนไลน์เป็นของตัวเอง รวมไปถึงการใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์อย่าง Facebook Fanpage เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการติดตามข่าวสารของประชาชน แทนที่การนำเสนอข่าวผ่านทางหน้าหนังสือพิมพ์เพียงอย่างเดียว

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสื่อสารได้นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมการผลิตหนังสือพิมพ์ รวมไปถึงพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ของผู้บริโภคทั้งในปัจจุบันและอนาคต ด้วยพลังของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้พัฒนาการของการสื่อสารเปลี่ยนแปลงไปมากจนถึงจุดที่สื่อ

ทุกสื่อสามารถหลอมรวมกันได้ และมีการนำเสนอเนื้อหาภายในสื่อชนิดเดียวกัน (media convergence) สื่อใหม่กำลังเข้ามามีบทบาทต่อรูปแบบการสื่อสารทุกระดับ รวมทั้งงานด้านวารสารศาสตร์มากขึ้นทุกขณะ (มาลี บุญศิริพันธ์, 2556) นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยียังส่งผลต่อการปรับกลยุทธ์ทางการบริหารของธุรกิจสิ่งพิมพ์ในประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ (Post Today) ก็เช่นเดียวกัน

หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์เป็นหนังสือพิมพ์รายวันประเภทธุรกิจที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของ บริษัท โพสต์ พับลิชชิง จำกัด (มหาชน) เป็นหนึ่งในหนังสือพิมพ์จำนวนมากของประเทศไทยมีการให้บริการหนังสือพิมพ์ออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ และสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์คอย่าง Facebook Fanpage ซึ่งมียอดกดถูกใจมากกว่า 2.7 ล้านครั้ง ซึ่งถือเป็นอันดับที่ 3 ของเฟซบุ๊กประเภทข่าว รองมาจาก ข่าวสด และไทยรัฐตามลำดับ

สมเกียรติ เจริญภิญโญยิ่ง ผู้จัดการฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ได้กล่าวกับสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ (2553) ว่า เมื่อสื่อมวลชนหันมาให้ความสนใจกับการนำเสนอข่าวออนไลน์ผ่านทางสื่อใหม่ประเภทสื่ออินเทอร์เน็ตมากขึ้น ประกอบกับรูปแบบการนำเสนอข่าวที่พัฒนาไปยังสื่อ Social Media การสื่อสารจึงไร้ซึ่งขอบเขต ทำให้การกำกับดูแลสื่อไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึง ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการละเมิดจริยธรรมและบางกรณีกลับทำให้มีการบิดเบือนข่าวสารมากยิ่งขึ้น ประกอบกับผู้ผลิตสื่อเองไม่สามารถถ่วงรอกอะไรได้มากนักเนื่องจากความเร็วของโซเชียลมีเดีย ความน่าเชื่อถือจึงเป็นประเด็นหลักที่มีปัญหามากที่สุด หากข่าวเร็วแต่ผิดพลาดก็ไร้ความหมาย ดังนั้น การนำเสนอข่าวอย่างเป็นกลาง มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่างๆ และมีสำนึกต่อการรับผิดชอบในหน้าที่สื่อมวลชน ซึ่งเป็นกระบอกเสียงของประเทศนั้นเป็นเรื่องที่ควรตระหนักมากที่สุด จากเหตุการณ์เหล่านี้ทำให้มีคนตั้งคำถามถึงหลักในการนำเสนอข่าวผ่านสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์คและเรียกร้องหาความรับผิดชอบของสื่อ

ที่มีต่อสังคม

ความรับผิดชอบของสื่อมวลชนส่วนหนึ่งมีรากฐานมาจากหลักการทำงานของสื่อหนังสือพิมพ์ แต่เนื่องจากในปัจจุบันสื่อที่เคลื่อนไหวอยู่ในสาธารณะมีมากมาย การนำเสนอของสื่อจึงไม่ได้มีเฉพาะข่าวสารแบบดั้งเดิมเท่านั้น หากแต่ยังมีสื่ออีกหลากหลายรูปแบบที่นำเอาข่าวมาใช้ในการผลิตสารส่งไปยังสาธารณะ เช่น การนำข่าวมานำเสนอในรูปแบบของความบันเทิงและความบันเทิงที่มาในรูปแบบของข่าว เป็นต้น กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อครอบคลุมสื่อเหล่านี้ด้วยหรือไม่ (สุदारัตน์ ดิษยวรรณะ จันทราวัตนากุล, 2552) สิ่งเหล่านี้สามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมไทยได้ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนจะต้องช่วยกันสอดส่องดูแลและแก้ไข ไม่ใช่เฉพาะเพียงแต่หน่วยงานของสื่อมวลชนเท่านั้น

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาวัฒนธรรมการทำข่าวออนไลน์ ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจโพสต์ทูเดย์ กรณีศึกษา อาการป่วยของ ปอ ทฤษฎี สหวงษ์ เนื่องจากผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าจากสื่อหนังสือพิมพ์ที่มีการเปิดให้บริการข่าวออนไลน์ผ่านทางเฟซบุ๊กแฟนเพจทั้งหมดนั้น โพสต์ทูเดย์มียอดกดถูกใจเป็นอันดับ 3 ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ แต่ถือได้ว่าเป็นอันดับที่ 1 ในบรรดาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ประเภทหนังสือพิมพ์คุณภาพ แตกต่างจากอันดับ 1-2 ที่เป็นหนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่าเพราะเหตุใดหนังสือพิมพ์คุณภาพอย่างโพสต์ทูเดย์ จึงสามารถขึ้นมาเป็นคู่แข่งและได้รับความสนใจจากผู้บริโภคได้เทียบเท่ากับหนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณ ที่ได้รับความนิยมสูงเป็นทุนเดิมอยู่แล้วในตลาดการแข่งขัน นี่จึงเป็นเหตุผลหลักของผู้วิจัยในการเลือกที่จะศึกษาโพสต์ทูเดย์ออนไลน์ โดยเพื่อให้ทราบถึงวัฒนธรรมการทำข่าวออนไลน์ และความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำเสนอข่าวสารของนักสื่อสารมวลชน เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานของสื่อมวลชนไทยต่อไป

คำถามวิจัย

1. การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเป็นตัวสร้างวัฒนธรรมชาวออนไลน์ที่เปลี่ยนไปอย่างไร
2. ชาวอาการป่วยของปอ ทฤษฎี สหวงษ์ ที่ได้นำเสนอผ่านทางเฟซบุ๊กแฟนเพจโพสต์ทูเดย์ สามารถแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของนักสื่อสารมวลชนได้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมชาวออนไลน์ของเฟซบุ๊กแฟนเพจโพสต์ทูเดย์
2. เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมในการรายงานข่าวอาการป่วยของปอ ทฤษฎี สหวงษ์ ของ เฟซบุ๊กแฟนเพจโพสต์ทูเดย์ผ่านทางข่าวที่ถูกเลือกนำเสนอ

นิยามศัพท์

กระบวนการทำข่าวออนไลน์ หมายถึง ขั้นตอนการทำข่าวออนไลน์ ทั้ง 5 ขั้นตอนของทีมข่าวออนไลน์หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ซึ่งประกอบไปด้วย แหล่งที่มาของข้อมูล, การออกพื้นที่, การประเมินคุณค่าข่าว, การตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และการเขียนข่าว

วัฒนธรรมชาวออนไลน์ หมายถึง กระบวนการข่าวที่ทีมข่าวออนไลน์หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ได้ปรับปรุง และสร้างสรรค์ขึ้นมา เพื่อให้เป็นแบบแผนเอกลักษณ์ของตนเองในการทำงาน

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมไม่ว่าจะเป็นด้านดีหรือด้านเสีย ซึ่งเป็นการกระทำโดยปราศจากผลประโยชน์และคำนึงถึงจรรยาบรรณของวิชาชีพสื่อมวลชน

เฟซบุ๊กแฟนเพจโพสต์ทูเดย์ หมายถึง สื่อกลางของหนังสือพิมพ์โพสต์

ทุบายที่ใช้ในการเผยแพร่ข่าวสารผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ และสามารถเข้าถึงได้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นตัวกำหนด : สำนักโทรอนโต

กาญจนา แก้วเทพ (2547) กล่าวว่า กลุ่มทฤษฎีเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นตัวกำหนด (Technology Determinism) จัดว่าเป็นกลุ่มทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองที่สนใจวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งเมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในความหมายของการสื่อสารมวลชน จะหมายถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารทั้งหลาย (Communication Technology) สอดคล้องกับ นพดล อินนา (2548) ที่กล่าวไว้ว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่วงการสื่อสารมวลชน มีการปรับเปลี่ยนเทคนิคและวิธีการนำเสนอในรูปแบบใหม่ๆ เช่น การนำเสนอข่าวผ่านทางหนังสือพิมพ์ จากเดิมที่ผู้รับสารอ่านหนังสือพิมพ์ในรูปแบบของกระดาษมาเป็นสื่อใหม่ ที่ผู้อ่านสามารถอ่านข่าว ข้อมูล รวมถึงสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

จากทฤษฎีนี้ผู้วิจัยจะนำมาอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวงการสื่อสารมวลชนทั้งด้านการติดตามข้อมูลข่าวสาร กระบวนการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

2. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่

ประกอบเกียรติ อิมศิริ (2556) ได้ให้ความหมายของ “สื่อใหม่” ไว้ว่าเป็นสื่อที่เกิดจากการหลอมรวมเทคโนโลยีสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มีลักษณะร่วมกัน โดยมีอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางนำสารไปสู่ผู้รับสาร และมีการเชื่อมโยงกับคอมพิวเตอร์ และ/หรือโทรคมนาคมเป็นองค์ประกอบหลัก โดยการเกิดเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผล ดังนี้

1. เกิดการโน้มเข้าหากันระหว่างสื่อที่เรียกว่า convergence เช่น อุตสาหกรรมภาพยนตร์ของสหรัฐที่มี การเผยแพร่โดยฉายในโรงภาพยนตร์แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถชมผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตโทรทัศน์ได้
2. เกิดการอยู่ร่วมกันเพื่อเอื้อเพื่อประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างสื่อที่เรียกว่า mass media symbiosis เช่น หนังสือพิมพ์ให้ผู้สื่อข่าวหาข่าวเพื่อนำเสนอผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์ (print editions) และสื่ออินเทอร์เน็ต (online papers)
3. เกิดช่องทางการสื่อสารสู่มวลชนสำหรับสื่อมวลชนดั้งเดิมเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งช่องทางและเผยแพร่ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปได้กว้างไกลทั่วโลก

จากแนวคิดสื่อใหม่นี้สามารถนำมาอธิบายถึงปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมข่าวออนไลน์ของหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับข่าว

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2545) ได้ทำการรวบรวมนิยามข่าวของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญในด้านงานข่าวทั้งไทยและต่างประเทศไว้มากมาย จนสามารถนำมาสรุปค่านิยามของข่าว ได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ปัจจัย คือ 1. ข้อเท็จจริง (Fact) เหตุการณ์ (Event) ความคิด (Idea) ความเห็นที่เกิดขึ้น ที่ปรากฏอยู่ที่เพิ่งได้รับการค้นพบ หรือมีการคาดการณ์พยากรณ์

2. มีความสำคัญ (Significantly) ความน่าสนใจ (Interesting) ต่อคนบางคนหรือคนกลุ่มใหญ่ในสังคมนั้นๆ โดยสามารถวัดระดับความสำคัญและความน่าสนใจได้

3. ได้รับการหยิบยกขึ้นมารายงานข่าว (Reporting) ผ่านสื่อมวลชน (Mass media) ผ่านช่องทางที่เป็นทางการ (Formal Channel) หากไม่มีการรายงานออกไป สิ่งเหล่านั้นก็ยังคงเป็นเพียงแค่ข้อเท็จจริง หรือหากไม่ถูกรายงานผ่านช่องทางที่เป็นทางการ สิ่งเหล่านั้นก็เป็นเพียงแค่ข่าวลือ (Rumor) โดยการได้มาซึ่งข่าวนั้น นรินทร์ นำเจริญ (2549) ได้ระบุขั้นตอนของกระบวนการข่าวไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การค้นคว้าและแสวงหาข้อมูล
2. การออกพื้นที่ที่เหตุการณ์กำลังเกิดขึ้น
3. การประเมินคุณค่าข่าว
4. การตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน
5. การเขียนข่าว

จากแนวนี้นี้เกี่ยวกับข่าวนี้ ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์ถึงกระบวนการ
การนำเสนอข่าวของทีมงานเฟซบุ๊กแฟนเพจของหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ได้

4. แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบของสื่อมวลชน

แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบของสื่อมวลชน มีพื้นฐานมาจากระบบ
สื่อมวลชนตามทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility
Theory) คือ เสรีภาพของสื่อมวลชนที่ได้รับการคุ้มครองและมีสิทธิพิเศษตาม
ทฤษฎีเสรีนิยมนั้นจะต้องผนวกเอาความรับผิดชอบต่อเข้ามาด้วย สื่อมวลชน
มีพันธะต่อสังคมในการปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญในสังคมประชาธิปไตย แต่หาก
สื่อมวลชนไม่มีความรับผิดชอบต่อ องค์กรสังคมอื่นๆ รวมทั้งรัฐบาลก็ควรต้อง
เข้ามาดูแลให้งานสำคัญของการสื่อสารมวลชนได้รับการปฏิบัติ สื่อมวลชน
จะต้องคำนึงถึงสิทธิในการรู้ของประชาชน (the public's right to
know) และการเข้าถึงข่าวสารของประชาชนด้วย (the public's access)
คณะกรรมการสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชน(The Commission on Freedom of
the Press) เป็นองค์กรหลักที่มีส่วนสำคัญอย่างมากที่ทำให้ทฤษฎีเรื่อง
ความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชนต่อสังคมมีความเป็นทฤษฎีที่สมบูรณ์ใน
ตัวเอง Peterson, T (1956)

ปรมะ สตะเวทิน (2539) ได้กล่าวไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อ
สื่อมวลชนควรประกอบไปด้วย ความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่การ
เสนอข่าวด้วยความจริงและความยุติธรรม, ต้องไม่เสนอข่าวในลักษณะที่
อาจทำให้เสียความยุติธรรมในการพิจารณาคดี, ต้องไม่เสนอเรื่องราวที่เป็น
ความลับของทางราชการ, ต้องเสนอข่าวด้วยความถูกต้อง มีความตรงไป
ตรงมา เสมอภาค ไม่แทรกแซงสิทธิส่วนบุคคล สามารถอ้างอิงถึงแหล่งที่มา
ของข่าวได้, และต้องเสนอรายการบันเทิงที่หลากหลาย

การศึกษาแนวคิดนี้สามารถนำมาวิเคราะห์และประเมินถึงความ
รับผิดชอบต่อหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ในการรายงานข่าวต่อสังคมผ่านทาง
เฟซบุ๊กแฟนเพจได้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากข่าวอาการป่วยของ ปอ ทฤษฎี สหวงษ์ ที่ถูกนำเสนอผ่านทางเฟซบุ๊กแฟนเพจโพสต์ทูเดย์ ตั้งแต่วันที่ 10 พฤศจิกายน 2558 – 31 มกราคม 2559 และเก็บรวบรวมผ่านตารางเก็บข้อมูล (Coding Sheet) โดยจะทำการศึกษาถึงกระบวนการทำข่าวจากเนื้อหาข่าวอาการป่วยไข้เลือดออกของ ปอ ทฤษฎี สหวงษ์ ที่ถูกนำเสนอผ่านทางเฟซบุ๊กแฟนเพจโพสต์ทูเดย์ทั้งหมด ซึ่งกระบวนการทำข่าวประกอบไปด้วย 5 ส่วน คือ แหล่งที่มาของข้อมูล, การออกพื้นที่, การประเมินคุณค่าข่าว, การตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และการเขียนข่าว เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงวัฒนธรรมการทำข่าวออนไลน์ และความรับผิดชอบต่อสังคมของทีมข่าวโพสต์ทูเดย์ออนไลน์ในการรายงานข่าว โดยนำทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาข้อมูล

ผลการวิจัย

วิธีการแพร่กระจายข่าวของ Post Today Online จะเริ่มจากการลงข่าวผ่านทางเว็บไซต์โพสต์ทูเดย์ <http://www.posttoday.com> ต่อจากนั้นจะทำการเผยแพร่ผ่านทาง Facebook Fanpage Post Today และมีการลงลิงค์ (Link) ข่าวจากเว็บไซต์ไว้ในแฟนเพจเฟซบุ๊กด้วย เมื่อผู้อ่านสนใจจะอ่านข่าวจะต้องคลิกเข้าไปอ่านข่าวผ่านลิงค์ของเว็บไซต์ที่ได้เชื่อมโยงไว้ผ่านทางแฟนเพจเฟซบุ๊กโพสต์ทูเดย์

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เริ่มเก็บข้อมูลข่าวอาการป่วยไข้เลือดออกของ ปอ ทฤษฎี สหวงษ์ตั้งแต่วันที่ 10 พฤศจิกายน 2558 – 31 มกราคม 2559 สามารถรวบรวมข่าวที่ถูกนำเสนอผ่านทางเฟซบุ๊ก แฟนเพจ โพสต์ทูเดย์ ได้ทั้งสิ้น 104 ข่าว และนำมาทำการวิเคราะห์ผ่านตารางจัดเก็บข้อมูล (Coding Sheet) สามารถสรุปกระบวนการข่าวออกมาเป็นจำนวนต่างๆ ได้ ดังนี้

ตารางที่ 1: สรุปจำนวนข่าวผ่านกระบวนการข่าวของทีมข่าว Post Today Online กรณีศึกษา อาการป่วยไข้เลือดออกของปอ ทฤษฎี สหวงศ์

กระบวนการข่าว		จำนวนทั้งหมด		
แหล่งที่มา	เอกสาร	19		
	บุคคล	35		
	การแถลงข่าว	3		
	ทีมข่าว Post Today	6		
	ออนไลน์	Instagram	53	34
		Facebook		15
		Website		4
ไม่ปรากฏแหล่งที่มา		9		
การออกพื้นที่	มีการออกพื้นที่เพื่อทำข่าว	39		
	ไม่มีการออกพื้นที่เพื่อทำข่าว	44		
	ไม่ปรากฏแน่ชัด	21		
คุณค่าข่าว	ความสดใหม่ทันเหตุการณ์	98		
	ความใกล้ชิด	102		
	ความโดดเด่น	104		
	ผลกระทบ	94		
	ความผิดธรรมดา	4		
	ความขัดแย้ง	1		
	ความเร้าอารมณ์	90		
	องค์ประกอบทางเพศ	1		

การตรวจสอบ ความถูกต้อง	ข่าวมีความถูกต้องครบถ้วน	87
	ข่าวมีความสมดุลและเป็นธรรม	95
	ข่าวมีความเป็นปรีวิสัยหรือเป็นกลาง	86
	ข่าวมีความกระชับและชัดเจน	96
	ข่าวมีความสดและทันต่อเหตุการณ์	98
การเขียนข่าว	พาดหัวข่าวตรงกับเนื้อหา	102
	ภาพประกอบข่าว	103
	เนื้อหาข่าว	102
	คลิปวิดีโอ	1
	เปิดเผยแหล่งที่มาครบถ้วน	95

จากตารางแสดงจำนวนข่าวผ่านกระบวนการข่าวของทีมข่าว Post Today Online กระบวนการข่าวลำดับแรก คือ แหล่งที่มา สามารถจำแนกออกเป็น 6 ประเภท คือ เอกสาร มีข่าวที่ใช้แหล่งที่มาจากเอกสารจำนวน 19 ข่าว, บุคคลจำนวน 35 ข่าว, แอลงข่าวจำนวน 3 ข่าว, ทีมข่าว Post Today จัดทำขึ้นเองจำนวน 6 ข่าว, สื่อออนไลน์จำนวน 53 ข่าว โดยสามารถแยกได้เป็นแหล่งที่มาจาก Instagram 34 ข่าว Facebook 15 ข่าว และ Website อื่นๆอีก 4 ข่าว และมีข่าวที่ไม่ปรากฏแหล่งที่มาอยู่จำนวน 9 ข่าว

การศึกษากระบวนการข่าวด้านแหล่งที่มา นั้น จะพบว่าแหล่งที่มาที่ถูกนำมาใช้ในการเขียนข่าวมากที่สุด คือ สื่อออนไลน์ โดยมีจำนวนมากว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนข่าวทั้งหมด ซึ่งลักษณะของข่าวที่ได้จากสื่อออนไลน์นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการโพสต์รูปหรือข้อความผ่านทางสื่อ Social Network อย่าง Instagram ของบรรดาดารานักแสดง และโบว์ แวนด้า ภรรยาของ ปอ ทฤษฎี

ภาพที่ 1: ตัวอย่างภาพข่าวที่มีแหล่งที่มามาจากสื่อออนไลน์ ลงเนื้อหาวันที่ 1 มกราคม 2559

ที่มา: เฟซบุ๊กแฟนเพจ โปสต์ทูเดย์ (2559)

กระบวนการข่าวลำดับที่สอง คือ การออกพื้นที่ สามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ มีการออกพื้นที่เพื่อทำข่าว จำนวน 39 ข่าว, ไม่มีการออกพื้นที่เพื่อทำข่าว จำนวน 44 ข่าว, และไม่ปรากฏแน่ชัดว่ามีการออกพื้นที่หรือไม่จำนวน 21 ข่าว

จากตัวเลขที่ปรากฏจะเห็นได้ว่าการทำข่าวอาการป่วยของปอ ทฤษฎี สหวงษ์นั้น มีข่าวที่ปรากฏให้เห็นว่าไม่มีการออกพื้นที่เพื่อทำข่าวมากที่สุด ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 44 ข่าว โดยลักษณะข่าวส่วนใหญ่จะเป็นข่าวที่มีแหล่งที่มามาจากสื่อออนไลน์ เช่น ข้อความการให้กำลังใจให้ปอจากเพื่อน ดารา หรือ สกู๊ปพิเศษด้านประวัติของปอ ทฤษฎี ที่เขียนขึ้นโดยทีมงาน Post Today เพื่อเป็นการระลึกถึงคุณงามความดีที่ปอเคยทำขณะยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งข่าวเหล่านี้เป็นการทำข่าวที่นักข่าวไม่จำเป็นต้องออกพื้นที่ไปเก็บข้อมูลแต่อย่างใด สำหรับข่าวที่มีการออกพื้นที่ทำข่าวนั้น จะมีลักษณะเพื่อเก็บ

ภาพบรรยากาศการจากโรงพยาบาลรามารามาธิบดี หรือเป็นการออกพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์แหล่งข่าวใกล้ชิดชิตปอ ทฤษฎี เช่น นายสงวน สหวงษ์ (บิดา) หรือ นายศรมนตรา พิชัยศรีแพลง (ผู้จัดการส่วนตัว) เป็นต้น และประเภทสุดท้ายคือ ไม่ปรากฏแน่ชัดว่ามีกรออกพื้นที่เพื่อทำข่าวหรือไม่ โดยลักษณะข่าวส่วนใหญ่จะเป็นข่าวเอกสารแถลงการณ์ความคืบหน้าอาการป่วยปอ ทฤษฎี จากการวิเคราะห์เพียงเนื้อหาข่าว ผู้วิจัยไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่า เอกสารแถลงการณ์เหล่านั้นได้มาด้วยวิธีการใด ซึ่งในส่วนนี้จะนำไปตั้งเป็นข้อคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกต่อไป

ภาพที่ 2: ตัวอย่างภาพข่าวที่ไม่ปรากฏถึงการออกพื้นที่ได้ชัดเจน ลงเนื้อหาวันที่ 16 ธันวาคม 2558

ที่มา: เฟซบุ๊กแฟนเพจ โพสต์ทูเดย์ (2558)

กระบวนการข่าวลำดับที่สาม คือ คุณค่าข่าว จากคุณค่าข่าวทั้งหมด 10 ข้อที่ได้ศึกษาไว้ในทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีคุณค่าข่าวจำนวน 8 ข้อที่เชื่อมโยงกับข่าวอาการป่วยปอ ทฤษฎี สหวงษ์ โดยคุณค่าข่าวข้อที่

ปรากฏชัดที่สุด คือ ความโดดเด่นของบุคคลที่ปรากฏเป็นข่าว ซึ่งมีจำนวนครบทั้ง 104 ข่าว โดยจะเห็นได้ชัดว่าข่าวทุกข่าวจะขาดคุณค่าข่าวข้อนี้ไปไม่ได้ เนื่องจากเป็นข่าวเกี่ยวกับอาการป่วยปอ ทฤษฎี พระเอกละครชื่อดัง ผู้ซึ่งเป็นบุคคลสาธารณะที่คนไทยรู้จักและให้ความสนใจ คุณค่าข่าวที่น่าสนใจที่ปรากฏจากการศึกษาครั้งนี้ คือ คุณค่าข่าวด้านองค์ประกอบทางเพศ ซึ่งพบในข่าวที่มีการปรากฏตัวของภรรยาและลูกสาวของปอ ต่อสื่อสาธารณชนเป็นครั้งแรก

ภาพที่ 3: ตัวอย่างภาพข่าวที่ปรากฏคุณค่าข่าวที่น่าสนใจ คือ คุณค่าข่าวด้านองค์ประกอบทางเพศ ลงเนื้อหาวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558

ที่มา: เฟซบุ๊กแฟนเพจ โพสต์ทูเดย์ (2558)

กระบวนการข่าวลำดับที่สี่ คือ การตรวจสอบความถูกต้อง โดยกระบวนการข่าวในข้อนี้ได้นำหลักคุณภาพข่าว (Quality of News) เข้ามาใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษา จากจำนวนข่าวทั้งหมดคุณภาพข่าวที่ปรากฏมากที่สุด คือข่าวมีความสดและทันต่อเหตุการณ์ (Recentness) โดยมีจำนวนมากถึง 98 ข่าว ซึ่งเป็นสิ่งที่สอดคล้องกันกับลักษณะคุณสมบัติเด่นของสื่อใหม่ที่ปรากฏชัดในด้านของความเร็ว ต่อมาเป็นการรายงานข่าวที่มีความ

กระชับและชัดเจน (Concise and Clear), ข่าวนี้อาจมีความสมดุลและเป็นธรรม (Balance and Fairness), ข่าวนี้อาจมีความถูกต้องครบถ้วน (Accuracy) ตามหลัก 5W's+1H และ ข่าวนี้อาจมีความเป็นปรีวิสัยหรือเป็นกลาง (Objective) ตามลำดับ จากข้อสังเกตที่ได้พบข่าวที่ขาดความเป็นกลางไม่ได้เกิดขึ้นจากความผิดพลาดในการนำเสนอข่าว หากแต่เป็นการที่นักข่าวได้ใส่ความคิดเห็นส่วนตัวลงไปในการนำเสนอข่าว ซึ่งข้อความที่ปรากฏล้วนแต่เป็นข้อความให้กำลังใจครอบครัวสรวงษ์แทบทั้งสิ้น

ภาพที่ 4: ตัวอย่างภาพข่าวที่ขาดความเป็นปรีวิสัยหรือเป็นกลาง (Objective) ในการรายงานข่าว ลงเนื้อหาวันที่ 11 พฤศจิกายน 2558

ล่าสุดนางเอกสาวร่วมขงอย่าง น้าคาล ทักษิณา เดินทางมารับจากเลือด กริป A ให้ ปอ ทฤษฎี ณ ชัน 3 อาคารศูนย์การแพทย์สมเด็จพระรัตน์ โรงพยาบาลรามารับดี พร้อมเผยให้ฟังว่า...

"รู้สึกตกใจและเป็นห่วงไม่คิดว่าจะอาการหนักขนาดนี้ อยากรมาเยี่ยมตั้งแต่เมื่อคืนแต่กลัวไม่สะดวกจึงเข้านอนและรีบมารับจากในตอนเช้าแทน คนโตมีโอกาสดูคุยกับครอบครัวของพระเอกรุ่นพี่ ตอนนั้นทุกคนมีกำลังใจที่ดี และเชื่อว่าพี่ปอจะหายเป็นปกติเหมือนเดิม"

ทางโพสต์ทูเดย์บันเทิงขอเป็นอีกหนึ่งกำลังใจให้หนุ่มปอหายไวๆนะคะ!!

ที่มา: เว็บไซต์โพสต์ทูเดย์ดอทคอม (2558)

กระบวนการข่าวลำดับที่ห้า คือ การเขียนข่าว จากจำนวนข่าวทั้งหมดปรากฏผลการวิจัยในส่วนของกรรายงานข่าวที่มีการใช้ภาพประกอบข่าวมากที่สุดเป็นจำนวนทั้งหมด 103 ข่าว สำหรับข่าวเพียงข่าวเดียวที่ไม่ปรากฏภาพประกอบข่าว คือ สก๊ิปพิเศษคอลัมน์สัตว์ที่รายงานเกี่ยวกับกระแสนี้ที่มีต่ออาการป่วยของปอ ทฤษฎี และการรายงานข่าวที่ปรากฏเฉพาะเนื้อหาข่าวมีทั้งหมด 102 ข่าว ข่าวที่มีคลิปวิดีโอรวมอยู่ในกรรายงานข่าวมีเพียง 1 ข่าวเท่านั้น ซึ่งเป็นคลิปวิดีโอของศิลปินเพื่อชีวิตได้แต่งเพลงให้ปอ ทฤษฎี เพื่อเป็นการไว้อาลัยสำหรับการจากไปในครั้งนี้ และในส่วนของกรเขียนพาดหัวข่าว มีข่าวที่พาดหัวข่าวตรงกับเนื้อหาจำนวนทั้งหมด 102 ข่าว และมีข่าวที่เปิดเผยแหล่งที่มาครบถ้วนจำนวน 95 ข่าว

ภาพที่ 5: ตัวอย่างภาพข่าวที่ไม่ปรากฏเนื้อหาข่าว ลงเนื้อหาวันที่ 17 พฤศจิกายน 2558

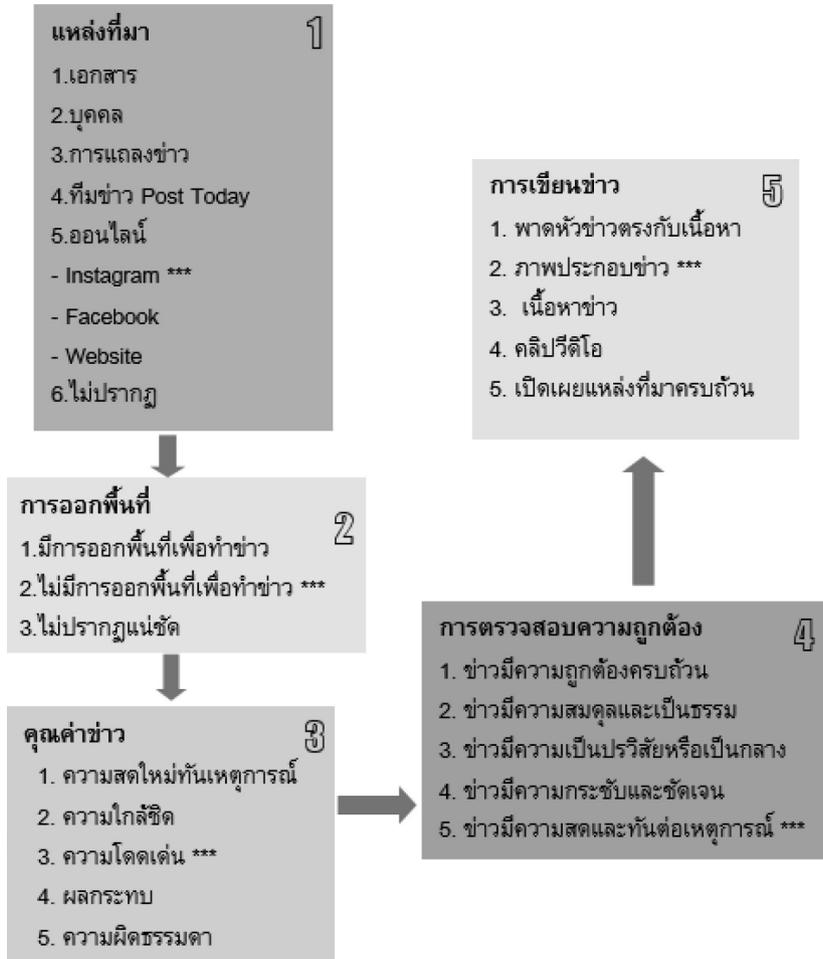
ที่มา: เฟซบุ๊กแฟนเพจ โพสต์ทูเดย์ (2558)

สำหรับการศึกษาข้อมูลผ่านกระบวนการข่าวในครั้งนี สามารถแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในการรายงานข่าวของทีมงานโพสต์ทูเดย์ได้ จากกระบวนการข่าวข้อที่ว่าด้วยการตรวจสอบความถูกต้อง และการเขียนข่าว โดยจะเห็นได้จากจำนวนข่าวที่ปรากฏนั้นมีลักษณะส่วนมากที่ตรงตามหลักคุณภาพข่าว โดยมีการรายงานข่าวที่มีความสดและทันต่อเหตุการณ์ เนื้อหาที่ใช้ในการรายงานข่าวมีความสั้น กระชับ ชัดเจน และเข้าใจง่าย มีความสมดุลและเป็นธรรมในการรายงานข่าว โดยในข่าวหนึ่งข่าวจะมีการใช้แหล่งข่าวหลายแหล่งข่าวมาสนับสนุนข้อมูลซึ่งกันและกัน นักข่าวมีความเป็นกลางในการรายงานข่าว ถึงแม้จะมีบางข่าวที่มีการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของนักข่าวลงไปในเรื่องข่าวด้วย แต่ก็ก็เป็นเพียงข้อความการให้กำลังใจเท่านั้น และข่าวมีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ด้านการเขียนข่าว ได้ปรากฏความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ในประเด็น การเขียนพาดหัวข่าวที่ตรงกับเนื้อหา

ซึ่งมีข่าวที่มีพาดหัวตรงทั้งหมด 102 ข่าวจาก 104 ข่าว สำหรับอีก 2 ข่าวที่ขาดหายไป คือ ข่าวที่ไม่ปรากฏเนื้อหาข่าว จึงไม่สามารถนำมานับรวมได้ว่าเป็นข่าวที่มีพาดหัวตรงตามเนื้อหาหรือไม่ ดังนั้น จึงถือได้ว่า ข่าวทั้งหมดมีการเขียนพาดหัวข่าวที่ตรงกับเนื้อหาข่าว โดยไม่มีการบิดเบือนประเด็นและประการสุดท้าย คือ การเปิดเผยแหล่งที่มาครบถ้วน ปรากฏจำนวนข่าวทั้งหมด 95 ข่าว โดยการเขียนข่าวแบบอ้างอิงแหล่งที่มาได้ (Using Sources Responsibly) ถือเป็นหลักที่กำหนดอยู่ในลักษณะความรับผิดชอบของสื่อมวลชน เพื่อให้ข่าวที่ปรากฏออกไปต่อสาธารณะชนนั้นสร้างความน่าเชื่อถือ และน่าเชื่อถือให้แก่ประชาชน

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปออกมาได้เป็น แผนภาพกระบวนการนำเสนอข่าวของเฟซบุ๊ก แพนเพจโพสต์ทูเดย์ ดังนี้

แผนภาพที่ 1: แสดงกระบวนการข่าวของทีมข่าว Post Today Online กรณีศึกษา อาการป่วยไข้เลือดออกของปอ ฤกษ์วิ สหวงศ์

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัย “เรื่อง วัฒนธรรมการทำข่าวออนไลน์ ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจโพสต์ทูเดย์ กรณีศึกษา อธิการปวยป่อ ทฤษฎี สหวงษ์” สามารถนำมาสรุปและอภิปรายผลได้เป็น 2 ด้าน ดังนี้

กระบวนการทำข่าว

การศึกษาถึงกระบวนการทำข่าวออนไลน์ ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ โพสต์ทูเดย์ พบว่ากระบวนการข่าวทั้ง 5 ขั้นตอน สามารถแสดงให้เห็นถึง วัฒนธรรมการทำข่าวออนไลน์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ ผลการศึกษาพบว่า แหล่งที่มาที่ทีมข่าว Post Today นิยมใช้มากที่สุด คือ สื่อออนไลน์ ประเภท สื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) ซึ่งสื่อออนไลน์นั้นถือว่าเป็นสื่อใหม่ (New Media) ที่มีคุณสมบัติพิเศษในการนำเสนอหรือส่งผ่านข่าวสารไปยัง ผู้รับสารได้อย่างถูกต้องและมีความรวดเร็ว โดยถือว่าเป็นสื่อที่เอื้อประโยชน์ ต่อการขยายขอบเขตการสื่อสารความรู้ และผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงแหล่ง ข้อมูลได้ตลอดเวลา ดังนั้นเทคนิคการนำเสนอข่าวผ่านทางสื่อใหม่นั้นจึง หลีกเลียงไม่ได้ที่จะต้องปรับให้มีความทันสมัย มีความรวดเร็ว และมีความ สดทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา จากการพัฒนาของสื่อใหม่ที่ไม่เคยหยุดนิ่งนี้ ทำให้ศักยภาพในการสื่อสารมีมากขึ้นตามไปด้วย การส่งผ่านข่าวสารสามารถ ทำได้หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกลายมาเป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร (Information source) ที่สำคัญของมวลชน (มาลี บุญศิริพันธ์, 2556) ซึ่งจากคุณลักษณะที่สำคัญของสื่อใหม่นี้ ได้สอดคล้องกับการศึกษา วิจัยเรื่อง “การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์และผลกระทบเชิงจริยธรรม ในการนำเสนอข่าวสารของผู้สื่อข่าว” ของ วัฒน ภูวทิศ (2554) ผลการวิจัย พบว่า สื่อสังคมออนไลน์ได้กลายมาเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้สื่อข่าวในสังคม ยุคดิจิทัล โดยสามารถนำสื่อออนไลน์เหล่านั้นมาใช้ประโยชน์เพื่อการรวบรวม ข้อมูลข่าว สืบค้นและต่อยอดข่าวสารให้มีความหลากหลาย โดยผู้สื่อข่าว ควรจะเข้าไปอ่านข่าวสารต่างๆที่อยู่ในบล็อก (Blog) แล้วพิจารณาว่าข้อมูล เหล่านั้นสามารถนำมาใช้ในการสื่อข่าวได้อย่างไร ข้อค้นพบพบว่าเรื่องบาง เรื่องไม่สามารถรวบรวมข้อมูลจากสื่อกระแสหลักได้ ดังนั้น สื่อสังคมออนไลน์ จึงสามารถนำมาใช้เป็นเบาะแส (Tip) เพื่อเข้าถึงแหล่งข่าวได้เป็นอย่างดี

ผลการศึกษาในขั้นตอนการออกพื้นที่เพื่อทำข่าว ผู้วิจัยพบว่าการ

นำเสนอข่าวอาการป่วยปอ ทฤษฎี สหวงษ์ มีข่าวที่ไม่ต้องออกพื้นที่เพื่อทำข่าวมากที่สุด ซึ่งผลการศึกษานี้ได้ไปสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้ทวีตเตอร์ในกระบวนการผลิตข่าวของเนชั่นชาแนล” ของ ชื่นพจี เกลื่อนกลาด (2554) ที่ค้นพบว่ากระบวนการทำข่าวของเนชั่นชาแนลต้องมีการใช้ทวีตเตอร์ในการทำข่าว เริ่มตั้งแต่ส่วนของบรรณาธิการไปจนถึงนักข่าว ที่จะใช้ทวีตเตอร์ในการหาประเด็นข่าวและแม้จะไม่ได้มีการออกพื้นที่ไปทำข่าวเอง แต่ก็จะใช้การรีทวีต (Retweet) จากนักข่าวภาคสนามแทน เนื่องจากสามารถหาแหล่งข่าวได้จากสื่อออนไลน์ ดังที่กล่าวไว้แล้วในข้างต้น

ด้านคุณค่าข่าวที่พบมากที่สุดในข่าวอาการป่วยของปอ ทฤษฎี 4 อันดับแรก คือ ความโดดเด่นของบุคคลที่ปรากฏในข่าวเนื่องจากปอ ทฤษฎี เป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียงในระดับมากจึงถือได้ว่าเป็นบุคคลสาธารณะ และด้วยความที่มีชื่อเสียงในด้านการแสดง จึงทำให้ปรากฏคุณค่าข่าวในด้านความใกล้ชิดตามมา เพราะเป็นบุคคลที่ประชาชนรู้สึกมีความใกล้ชิดจากผลงานละครที่ปรากฏ นอกจากนั้นยังมีคุณค่าข่าวด้านความสดใหม่ทันเหตุการณ์ที่เกิดจากการรายงานข่าวผ่านทางสื่อออนไลน์ที่ต้องทำงานแข่งกับความเร็ว ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น และเกิดผลกระทบต่อสังคมในด้านการตื่นตัวเรื่องใช้เลือดออก จากคุณค่าข่าวทั้ง 4 ข้อหลักนี้สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง “การกำหนดวาระข่าวสารทางการเมืองในกลุ่มบล็อกโอเคเนชั่น” ของ สุปรียากลิ่นสุวรรณ (2552) ที่ได้กล่าวไว้ว่าเกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหาเพื่อนำเสนอในบล็อกโอเคเนชั่นนั้น ได้นำหลักการของคุณค่าข่าวมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกข่าว โดยหลักคุณค่าข่าวที่พบได้มาก คือ ความสดทันสมัย (Timeliness) ความใกล้ชิด (Proximity/Nearness) ความโดดเด่น (Prominence) ผลกระทบกระเทือน (Consequence) ซึ่งคุณค่าข่าว 4 ข้อนี้ได้นำมาเป็นเกณฑ์คัดเลือกประเด็นที่ปรากฏมากที่สุด ประกอบกับข้อสนับสนุนที่ได้จากบทความ เรื่อง “โซเชียลมีเดีย กำลังเปลี่ยนโฉมการบริโภคข่าวสาร” ของ วริศ พันธุ์โอสถ (2553) ได้ระบุว่า นายณภพพัฒนจักร์

อัตรานั้น ผู้สื่อข่าวจากเนชั่นแนล ได้อธิบายความสำคัญและบทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ในกระบวนการทำงานข่าวไว้ว่า สื่อสังคมออนไลน์สามารถเป็นช่องทางนำเสนอข่าวสารได้รวดเร็วกว่าสื่อกระแสหลัก ทำให้ข่าวที่ปรากฏอยู่ในสื่อสังคมออนไลน์จำเป็นต้องเป็นข่าวที่ทันต่อเหตุการณ์ และมีการนำเสนออย่างทันท่วงที่อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน

ด้านการตรวจสอบความถูกต้องในการนำเสนอข่าว พบว่ามีคุณภาพข่าวด้านความสดและทันต่อเหตุการณ์ (Recentness) มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “สื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม” ของ ชาลอต โทณวนิก (2554) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสื่อใหม่ก่อให้เกิดการหลอมรวมสื่อที่ผู้รับสื่อสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลาและสะดวกรวดเร็ว เนื่องจากการเสนอข่าวผ่านสื่อออนไลน์จะต้องทำข่าวแข่งกับเวลาและความเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการในการรับข่าวสารอย่างทันต่อเหตุการณ์ของผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้ได้มากที่สุด

ด้านการเขียนข่าวพบว่ามีการใช้ภาพประกอบข่าวและเนื้อหาข่าวเยอะมากที่สุดตามลำดับ และปรากฏกลิบัติโอเพียเพียง 1 คลิปจากข่าวทั้งหมด สอดคล้องกับผลการวิจัยอีกส่วนหนึ่งของ ชาลอต โทณวนิก (2554) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ด้วยกระบวนการการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนั้น ส่งผลให้การทำข่าวผ่านสื่อใหม่เกิดการหลอมรวมสื่อ หรือเรียกว่า Media Convergence คือ เมื่อนักข่าวจะทำข่าวชิ้นหนึ่งๆ จะมีการใช้การนำเสนอที่หลากหลาย ต้องใช้ภาพ เสียง กราฟฟิกประกอบ ในข่าวข่าวเดียว

ความรับผิดชอบต่อสังคมในการทำข่าว

ประเด็นเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในการทำข่าวอาการป่วยไข้เลือดออกของปอ ทฤษฎี สหวงษ์ สามารถเห็นได้จากการศึกษากระบวนการข่าวในขั้นตอนของการตรวจสอบความถูกต้องและการเขียนข่าวได้ ดังนี้

ด้านการตรวจสอบความถูกต้องได้ใช้หลักคุณภาพข่าวเข้ามาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โดยนรินทร์ นำเจริญ (2549) ได้กล่าวไว้ว่า หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของสื่อประการหนึ่งในสังคมประชาธิปไตย คือ การตอบสนองต่อ “สิทธิที่จะรู้” (Right to know) ของประชาชน โดยที่สื่อจะต้องนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆ ต่อสังคมให้รอบด้าน และต้องนำเสนอข่าวสารที่มีคุณภาพให้มากที่สุด หลักคุณภาพข่าวประกอบไปด้วย 5 หลักการที่สำคัญคือ ข่าวต้องมีความถูกต้องครบถ้วน, ข่าวต้องมีความสมดุลและเป็นธรรม, ข่าวต้องมีความเป็นปรัวิสัยหรือเป็นกลาง, ข่าวต้องมีความกระชับชัดเจน และข่าวต้องมีความสดและทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งการจากศึกษาในครั้งนี้ได้พบว่าจากข่าวที่นำเสนอทั้งหมดต่างก็มีคุณภาพข่าวด้วยกันทั้งสิ้น บางข่าวอาจจะครบถ้วนทั้ง 5 ข้อ หรือ บางข่าวอาจจะขาดคุณภาพข่าวไปในบางข้อ แต่ข้อสรุปโดยรวม คือ ข่าวส่วนใหญ่มีการตรวจสอบความถูกต้องตามหลักคุณภาพข่าว

โดยหลักคุณภาพข่าวนี้อาจเชื่อมโยงไปถึงลักษณะบางประการของความรับผิดชอบทางสังคมของสื่อมวลชนได้ ปรมะ สตะเวที (2539) ได้ระบุถึงลักษณะดังกล่าวไว้ว่า สื่อมวลชนต้องเสนอข่าวด้วยความถูกต้อง (Accuracy) โดยความถูกต้องนั้นถือเป็นความรับผิดชอบต่ออย่างแรกของสื่อมวลชน ซึ่งหมายถึงความถึง การเสนอแต่ความตรงกับความเป็นจริงของเหตุการณ์ ดังนั้นในการเสนอภาพ พาดหัวข่าว ตลอดจนเนื้อข่าวและการอ้างคำพูด (quotations) จึงต้องเป็นจริงและมีความสอดคล้องกัน ประการต่อมา คือ สื่อมวลชนต้องเสนอข่าวตรงไปตรงมา (Objectivity) หมายถึงสื่อมวลชนควรแยกระหว่างข่าวกับความคิดเห็นออกจากกัน เพราะทั้ง 2 ส่วนนี้ทำหน้าที่ต่างกัน ข่าวทำหน้าที่ในการรายงานสิ่งที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงของเหตุการณ์ ในขณะที่ความคิดเห็นทำหน้าที่ในการแสดงความรู้สึกและวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ที่เป็นข่าว รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ดังนั้นการเสนอข่าวของสื่อมวลชนจึงควรเป็นการเสนอไปตามข้อเท็จจริง ตรงไป

ตรงมา ไม่ตีความข่าว และไม่แสดงความคิดเห็นในข่าว รวมทั้งไม่สอดใส่
อารมณ์ ไม่ใส่สี ไม่แต่งเติมจนทำให้ข่าวบิดเบือนไปจากความจริง และ
สื่อมวลชนต้องเสนอข่าวโดยเสมอภาค (Balance) คือ การนำเสนอข่าวต่อ
ประชาชนโดยเท่าเทียมกันและเสมอภาคกัน ไม่เอนเอียงเข้าข้างใดข้างหนึ่ง
หรือเสนอข่าวของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแต่เพียงฝ่ายเดียว นอกจากนั้นจากการ
ศึกษาของ วัฒน ภูวทิศ (2554) ยังค้นพบผลที่คล้ายคลึงกับการวิจัยในงาน
ของผู้วิจัยอีกว่า การทำข่าวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้สื่อข่าวทั้งที่เป็น
มืออาชีพและผู้สื่อข่าวพลเมือง จะต้องคำนึงถึงหลักความถูกต้องของข้อมูล
โดยสิ่งที่ควรคำนึงถึงที่สุด คือ “ความเป็นปรีวิสัย” “ความถูกต้องแม่นยำ”
และ “ความโปร่งใสเป็นธรรม” ซึ่งข้อคำนึงเหล่านี้ได้ปรากฏอยู่ในกระบวนการ
การตรวจสอบความถูกต้องในการทำข่าวของทีมข่าวโพสต์ทูเดย์

ด้านการเขียนข่าวได้ปรากฏความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ในประเด็น
การเขียนพาดหัวข่าวที่ตรงกับเนื้อหา ซึ่งมีข่าวที่มีพาดหัวตรงทั้งหมด 102
ข่าวจาก 104 ข่าว อีก 2 ข่าวที่เหลือไม่ปรากฏพาดหัวข่าว เป็นเพียงข้อความ
และรูปภาพไว้อ่าลัยให้กับพ่อ ทฤษฎีในวันที่เสียชีวิตเท่านั้น นรินทร์ นำเจริญ
(2549) ได้กล่าวถึงหลักการเขียนหัวข่าวว่า นอกจากจะต้องการใช้คำที่สั้น
ที่สุดในการสื่อความหมายที่ชัดเจนและตรงประเด็นกับเนื้อหาข่าวแล้ว จะ
ต้องมีความน่าสนใจสามารถดึงดูดผู้อ่านได้ และการเขียนหัวข่าวนั้น
ไม่ควรมุ่งสร้างความสนใจจนทำให้หมิ่นเหม่กับจริยธรรมหรือสื่อความหมาย
คลาดเคลื่อนไปจากเดิม ตรงกับกันลักษณะความรับผิดชอบทางสังคมที่ว่า
ด้วย สื่อมวลชนต้องเสนอข่าวด้วยความถูกต้อง นอกจากข่าวจะต้องเสนอแต่
ความเป็นจริงของเหตุการณ์ ยังต้องมีการเสนอภาพ พาดหัวข่าว ตลอดจน
เนื้อข่าวและการอ้างคำพูด (quotations) จึงต้องเป็นจริงและมีความ
สอดคล้องกัน และประเด็นสุดท้าย คือ การเปิดเผยแหล่งที่มาครบถ้วน จาก
จำนวนข่าวทั้งหมด 104 ข่าว ปรากฏข่าวที่มีการเปิดเผยแหล่งที่มาครบถ้วน
จำนวน 95 ข่าว โดยการเขียนข่าวแบบอ้างแหล่งที่มาได้ (Using Sources

Responsibly) ถือเป็นหลักที่กำหนดอยู่ในลักษณะความรับผิดชอบของสื่อมวลชน คือ สื่อมวลชนจะต้องสามารถระบุที่มาของแหล่งข่าวอย่างตรงไปตรงมาและเต็มที่ เพื่อให้ข่าวที่ปรากฏออกไปต่อสาธารณะชนนั้นสร้างความน่าศรัทธา และน่าเชื่อถือให้แก่ประชาชน (ประมะ สตะเวทิน, 2539) แต่เป็นที่น่าสังเกตและเกิดข้อคำถามขึ้นว่า เพราะเหตุใดข่าวอีกจำนวน 9 ข่าวที่เหลือจึงไม่มีการระบุแหล่งที่มา โดย 8 ใน 9 ข่าวนั้นเป็นการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายศพ และพิธีศพของปอ ทฤษฎีแทบทั้งสิ้น ซึ่งในเนื้อหาข่าวจะมีทั้งรูปภาพและข้อความ หากจะกล่าวว่าเป็นการทำข่าวของทีมภาพและทีมงานโพสต์ทูเดย์เองนั้น ก็ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าใช่หรือไม่ เนื่องจากข่าวที่สามารถบอกแหล่งที่มาได้อย่างชัดเจนว่าเป็นการทำข่าวของทีมภาพและทีมงานโพสต์ทูเดย์ จะมีการลงลายน้ำ “Post Publishing” ไว้บนรูปภาพ (ดังภาพตัวอย่างภาพที่ 5) หรือมีการระบุแหล่งที่มาท้ายข่าวไว้ว่า “ทีมภาพโพสต์” แต่อีก 8 ข่าวที่เหลือนั้นไม่สามารถระบุได้ จึงเป็นข้อสังเกตว่าการทำข่าวในช่วงการเสียชีวิตของปอ ทฤษฎีนั้น ทีมข่าวโพสต์ทูเดย์ได้มีการส่งนักข่าวไปทำข่าวเองหรือไม่ หรือเป็นการนำข่าวมาจากแหล่งข่าวอื่นๆ แต่ไม่มีการระบุแหล่งข่าวไว้ตามข้อควรปฏิบัติ นอกจากนั้นอีก 1 ข่าวที่ปรากฏว่าไม่มีการให้แหล่งที่มาอย่างชัดเจน คือ การเขียนข้อความจากโบว์ แวนดี้ ภรรยาสาวถึงปอ ทฤษฎี ในสื่อโซเซียลนั้น มีการนำภาพต้นฉบับมาจาก Instagram ส่วนตัวของโบว์ แต่มีการตัดทอนรูปภาพอย่างชัดเจน มีการตัดชื่อผู้ใช้งานออกจากรูปภาพ จนเหลือเพียงแค่ข้อความบางส่วน จากข้อค้นพบนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงข้อผิดพลาดในการทำข่าวของทีมข่าวออนไลน์ได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านความละเอียดสะเพร่า หรือความรับผิดชอบต่อการทำข่าวก็ตาม ทั้งที่ความเป็นจริงแล้ว การเขียนข่าวและให้ข้อมูลแหล่งที่มาของข่าวนั้นเป็นสิ่งจำเป็นมาก เนื่องจากแหล่งที่มาเป็นหนึ่งในข้อพิจารณาเบื้องต้นว่า ข่าวที่ถูกนำเสนอมีความน่าเชื่อถือหรือเป็นจริงได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้น ทีมข่าวโพสต์ทูเดย์ออนไลน์ควรจะมีการตรวจสอบ

อย่างรอบคอบเกี่ยวกับการระบุแหล่งที่มาของข่าวให้ชัดเจนทุกครั้งในทุกๆ ประเด็นข่าวที่มีการนำออกเผยแพร่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

จากการวิจัย “เรื่อง วัฒนธรรมการทำข่าวออนไลน์ ผ่านเฟซบุ๊ก แฟนเพจโพสต์ทูเดย์ กรณีศึกษา อธิการป่วยปอ ทฤษฎี สหวงษ์” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในการศึกษา โดยเลือกเฉพาะกรณีศึกษา อธิการป่วยปอ ทฤษฎี สหวงษ์ ซึ่งเป็นประเด็นข่าวที่ได้รับความนิยมและมีความน่าสนใจในช่วงเวลาเดียวกันกับการทำวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยมองว่าหากมีการศึกษาในหัวข้อวิจัยที่คล้ายคลึงกัน อาจจะทำให้การศึกษาจากประเด็นข่าวโดยรวมทั้งหมด เพื่อให้เห็นภาพวัฒนธรรมข่าวที่ชัดเจน และมีมิติมากยิ่งขึ้น หรือประเด็นความรุนแรงในสังคมจากสื่อออนไลน์ ซึ่งอาจไม่ได้ทำการศึกษารายละเอียดจากสื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ หากแต่เป็นสื่อออนไลน์ช่องทางอื่น เช่น เว็บไซต์ หรือทวิตเตอร์ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยสื่อมวลชนแขนงอื่น เช่น การนำเสนอข่าวผ่านทางโทรทัศน์ หรือสื่อหนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณ เพื่อให้เห็นมิติกระบวนการข่าวที่หือหาวและสะท้อนความเป็นจริงของสังคมมากกว่าการศึกษาหนังสือพิมพ์คุณภาพ อีกทั้งยังสามารถเห็นภาพรวมของวงการสื่อสารมวลชนของไทยมากยิ่งขึ้น เพื่อที่ในอนาคตจะสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนการพัฒนา ควบคุมวงการสื่อสารมวลชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และง่ายต่อองค์กรสื่อในการกำกับดูแล

3. ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมข่าวออฟไลน์ และวัฒนธรรมข่าวออนไลน์ เพื่อให้เห็นขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน และมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของการเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีเช่นนี้ โดยควรเริ่มศึกษาตั้งแต่ขั้นตอนกระบวนการข่าวชั้น

เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนสุดท้าย อาจจะมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านความพึงพอใจหรือความคิดเห็นของผู้รับสารที่มีต่อข่าวที่ถูกเผยแพร่ไปในส่วนของแต่ละวัฒนธรรมข่าว ว่าผู้รับสารมีความเห็นที่เป็นไปในทางใด และมีความแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันอย่างไร

4. การศึกษาเรื่องประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคม จริยธรรมจรรยาบรรณในการทำข่าวของสื่อมวลชนไทย เป็นประเด็นที่มีการศึกษาวิจัยกันมาอย่างต่อเนื่อง หากแต่ยังไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้เท่าที่ควรตั้งจะเห็นได้จากการที่มีข่าวหรือการกระทำที่ไม่เหมาะสมปรากฏผ่านสื่อสาธารณะอยู่เป็นครั้งคราว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เทคโนโลยีการสื่อสารได้พัฒนา

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2547). *สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: เลิฟ แอนด์ ลิฟ.
- กาญจนา แก้วเทพ, สราวุธ อนันตชาติ, เนตรชนก พึ่งเกษม, วรวรรณ องค์ครุฑรักษา, สุกัญญา สุตบรรทัด, สุธี พลพงษ์, และคณะ. (2550). *ชุดความรู้นิเทศศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษม ศิริสัมพันธ์. (2551). *ทฤษฎีสื่อสารมวลชน*. กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนและสมาคมวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. แปลจาก Siebert F, S., Peterson, T. and Schramm, W. (1956). *Four theories of the press*. Urbana: University of Illinois Press.
- ชื่นพจี เกื่อนกลาด. (2554). *การใช้ทวิตเตอร์ในกระบวนการผลิตข่าวของเนชั่นชาแนล*. สารนิพนธ์วารสารศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี.
- ชาลอต โทณวนิก. (2554). *สื่อใหม่ (New media) กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม*. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, กรุงเทพมหานคร
- ประมะ สตะเวทิน. (2539). *การสื่อสารมวลชน กระบวนการและทฤษฎี*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- นพดล อินนา. (2548). *ไอทีกับงานสื่อสารมวลชน*. กรุงเทพมหานคร: จามจู้โปรดักท์.
- นรินทร์ นำเจริญ. (2549). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรายงานข่าว*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประมะ สตะเวทิน. (2539). *การสื่อสารมวลชน กระบวนการและทฤษฎี*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- ประกอบเกียรติ อิมศิริ. (2556). *หลักการสื่อสารมวลชน*. ปทุมธานี: ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล.
- โซเซียลลิงค์. (2558). *สถิติบนโลกออนไลน์และพฤติกรรมการใช้ Social Network ของไทย (Online)*. ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2558, จาก โซเซียลลิงค์ เว็บไซต์: <http://www.zocialinc.com/zocialawards2015>
- มาลี บุญศิริพันธุ์. (2526). *หลักการประเมินคุณค่าข่าว*. กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัฒน์ ภูวทิศ. (2554). การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อเชิงจริยธรรมในการนำเสนอข่าวสารของผู้สื่อข่าว. *นักบริหาร*, 31, 166-174.
- วริศ พันธุ์โอสถ. (2553). *โซเซียลมีเดีย กำลังเปลี่ยนโฉมการบริโภคข่าวสาร (Online)*. ค้นเมื่อ 21 กันยายน 2558, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/life/20100705/341346.htm>
- สุปรียา กลิ่นสุวรรณ. (2552). *การกำหนดวาระข่าวสารทางการเมืองในกลุ่มบล็อกโอเคเนชั่น*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สุदारัตน์ ดิษยวรรณนะ จันทราวัดนากุล. (2552). *ระบบและกลไกการรับผิดชอบของสื่อในยุคดิจิทัล*. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรผู้บริหารการสื่อสารมวลชนระดับกลาง(บสก.) รุ่นที่ 1, กรุงเทพมหานคร: สถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย.

- สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย. (2553). รายงานประจำปี 2553 สื่อ
ในวิกฤตหรือวิกฤตในสื่อ. ม.ป.ท
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. (2545). การสื่อข่าว : หลักการและเทคนิค. กรุงเทพมหานคร:
ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2558). รายงานผลการสำรวจ
พฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2558 (Online).
ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2558, จาก [https://www.etda.or.th/
documents-for-download.html](https://www.etda.or.th/documents-for-download.html)